

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om Pallas-Yllästunturi nationalpark och om ändring av lagen om inrättande av vissa naturskyddsområden å staten tillhörig mark

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att det stiftas en lag om Pallas-Yllästunturi nationalpark. Genom att nationalparken inrättas kan den mest betydande fjällkedjan i västra Lappland jämte tillhörande skogar och myrar skyddas. Parken avses omfatta Pallas-Ounastunturi nationalpark, som inrättades år 1938, och Ylläs-Aakenustunturiområdet söder om nationalparken. Då dessa områden förenas uppstår i västra Lappland en stor nationalpark som har inemot hundra kilometers längd i nord-sydlig riktning. Huvuddelen av nationalparkens areal ingår i Finlands förslag till nätverket Natu-

ra 2000, som statsrådet godkände 20.8.1998. Det föreslagna området för Pallas-Yllästunturi nationalpark är i statens ägo och har en areal på ca 102 000 hektar.

I samband med att nationalparken inrättas föreslås att lagen av år 1938 om inrättande av vissa naturskyddsområden å staten tillhörig mark (83/1938) ändras så, att omnämmandet av Pallas-Ounastunturi nationalpark stryks.

Avsikten är att lagarna skall träda i kraft så snart som möjligt efter att de har antagits och blivit stadfästa.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläget och propositionens syfte

Nätverket av nationalparker i Finland har målmedvetet utvecklats sedan början av 1980-talet. De två arealmässigt största nationalparkerna, Lemmenjoki nationalpark och Urho Kekkonens nationalpark, ligger i de centrala och östliga delarna av norra Lappland. Syftet med denna proposition är att en tredje nordlig stor nationalpark skall inrättas i västra Lappland.

Den norra delen av den föreslagna nationalparken, med en areal på ca 60 000 hektar, avses bestå av Pallas-Ounastunturi nationalpark, som inrättades år 1938, jämte vissa kompletterande områden. Största delen av dem är preliminärt skyddade genom statsrådets beslut att godkänna Finlands förslag till nätverket Natura 2000. Då denna lag antas upphävs samtidigt de bestämmelser genom vilka Pallas-Ounastunturi nationalpark inrättades. Den nya nationalparkens sydliga del avses omfatta ca 42 000 hektar kring fjällen Ylläs-Aakenustunturi, om vars skydd beslut

fattats i samband med att programmet för skydd av gamla skogar, myrskyddsprogrammet och förslaget till nätverket Natura 2000 godkändes. Största delen av området har under långa tider varit undantaget från skogsbruk.

Delområdet Pallas-Ounastunturi är den högsta fjällryggen i den lapska barrskogszonen. Områdets längd i nord-sydlig riktning är ca 50 km, och det omfattar fjällen Ounastunturi, Ruototunturi, Könkäsentunturi, Suostunturi, Pallastunturi, Lommoltunturi, Sammal-tunturi och Keimiötunturi. Det till arealen största fjället är Ounastunturi. Fjällplatån ligger i genomsnitt 400-500 m över havet, och fjällen reser sig ytterligare 200-300 m över den. Den högsta fjälltoppen Taivaskeros krön ligger 807 m över havet. Fjällen har långa rundade sluttningar och krön. På fjälltopparna ligger zoner av blockhav.

Stenarterna i nationalparken är vulkaniska eller har uppstått av sandavlagringar som formats av forna älvar, havsstränder och vind och senare veckats till bergskedjor så att de nu bildar kristallina stenarter. Den domine-

rande jordarten är morän. Till följd av inlandsisens rörelser, smältvattenströmmar och vind är området i dag täckt av morän- och åsformationer, dödisgropar och deltan. Dessutom har ett otal små sjöar uppstått i de av isen nedslitna sänkningarna. Dessa kompletteras av en stor mängd bäckar och småvatten.

I botaniskt hänseende hör så gott som hela Pallas-Ounastunturiområdet till skogsvegetationszonen i Skogslapland. Där finns barrskog, fjällbjörksområden, fjällmoar och myrmark. Granens nordgräns går söder om Ounastunturi. Fjällbjörkszonen börjar på 400-500 meters höjd, ovanför barrskogen. Den vanligaste vegetationstypen i denna zon är risdominerade moar. De små myrarna och fjällmoarna är trädlösa.

I södra delen av nationalparken består skogarna huvudsakligen av frisk granskog, medan den norra delen främst uppvisar torr blandskog av tall och björk. Små lundar ligger utmed bäckarna. Största delen av skogarna består av gammal naturskog. De talldominerade bestånden har en genomsnittlig ålder av 250 år, medan de grandominerade bestånden är äldre än 200 år.

Myrarna i området faller huvudsakligen inom Skogslaplands aapamyrrzon, men de för aapamyrrar karakteristiska formationerna kan urskiljas tydligt enbart på de största myrarna. Finlands sydligaste palsamyrrar ligger i Pippovuoma. Längre ner på fjällslutningarna finns också mindre myrar.

Av myrtyperna är fattigkärren och starrmossarna utmed myrkanterna vanligast. Myrvegetationen påverkas av de låga eller genomsnittliga halterna av närsalter, medan rikkärr är ovanligare. Bland de sistnämnda är flarkrikkärren vanligast, och utmed bäckarna dominerar kärrvegetationen av olika gräs.

Sammanlagt ett tjugotal nationellt hotade växt- och svamparter har påträffats i Pallas-Ounastunturiområdet. Av dem är två kärlväxter, resten kryptogamer eller svampar. Regionalt hotade arter förekommer i stort antal.

Djurlivet är rikt. Allt som allt har 30 däggdjursarter, 129 fågelarter, 14 fiskarter och 4 kräldjursarter påträffats i nationalparksområdet.

Av däggdjuren hör bl.a. björn och lo till de permanenta inslagen i faunan. Järven och fjällräven, som är allvarligt hotade i Finland,

kan göra tillfälliga besök i området.

Fågelarterna omfattar sådana som är karakteristiska för den sydliga barrskogszonen, för myrarna i Nordbotten och Skogslapland samt för fjällplataerna och kalfjällen. Bland annat häckar flera kungsörnar i området, och den allvarligt hotade jaktfalken kan tidvis visa sig i fjällen.

Bestånden av röding och öring i fjällsjöarna och bäckarna är särskilt viktiga i naturskyddshänseende. Vissa av sjöarna kan uppvisa de mest sydliga förekomsterna av fjällröding. I sjön Pallasjärvi finns ett allvarligt hotat öringbestånd, som tills vidare förökar sig på naturlig bas. Också ett antal andra sjöar har egna öringbestånd.

Pallas-Ounastunturiområdet ingår i statsrådets beslut av den 20 augusti 1998 om Finlands förslag till nätverket Natura 2000 och är därigenom på förslag hos Europeiska gemenskapernas kommission som ett SCI-område (*F11300101 Pallas-Ounastunturi nationalpark*) enligt rådets direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda växter och djur, nedan habitatdirektivet. I detta område påträffas 22 naturtyper som nämns i bilaga I till habitatdirektivet och, av de arter som nämns i dess bilaga II, järv och utter. Området har inte anmälts till nätverket Natura 2000 som ett SPA-område enligt rådets direktiv 79/409/EEG om bevarande av vilda fåglar, nedan fågeldirektivet, även om 28 av de fågelarter som nämns i direktivets bilaga I förekommer där, bland dem flera arter som är hotade och som kräver särskilt skydd.

Europeiska gemenskapernas domstol har i sitt utslag av den 6 mars 2003 påpekat att republiken Finland inte har fullföljt sina förpliktelser enligt art. 4.1 och 4.2 i fågeldirektivet, eftersom Finland inte i tillräcklig omfattning och slutgiltigt angett särskilda skyddsområden inom sitt territorium. Då Finland till följd av detta utslag måste komplettera nätverket på det ovan nämnda sättet blir den kommande nationalparken sannolikt ett av de områden med vars tillhjälp SPA-områdena kompletteras.

Delområdet Pallas-Ounastunturi i nationalparken avses omfatta Pallas-Ounastunturi nationalpark, som inrättades genom lagen om inrättande av vissa naturskyddsområden å staten tillhörig mark (83/1938), de områden

som i samband med uppläggningsen av nätverket Natura 2000 avsågs bli införlivade i nationalparken, bl.a. Pallasjärvi jämte stränder, Könkäsentunturi-Raijanselkä samt vissa andra områden såsom stränder till Ounasjoki.

Delområdet Ylläs-Aakenustunturi är ett av de viktigaste skyddsområdena i Finland för naturskogar och för den sydliga fjällnaturen. Områdets topografi och variationen i naturtyperna, med skogar i naturtillstånd, myrar och fjäll, gör att detta område är ytterst betydelsefullt med tanke på naturens mångfald.

Ylläs-Aakenusområdet domineras av en fjällrygg vars sydligaste topp är Yllästunturi (718 m), som inte ingår i nationalparken. Norr om Ylläs ligger Kesänkitunturi (517 m), Lainiotunturi (613 m), Pyhätunturi (490 m) och Äkäskero (500 m).

Markgrunden i Ylläsområdet består av ca 2 miljarder år gamla prekambriiska berg. Den vanligaste stenarten är kvartsit. Den vanligaste typen av mineraljord är morän. Mellan Kukasjärvi och Pyhätunturi ligger åsar som bildats under istiden. Då inlandsisen smalt uppstod raviner i dalarna mellan fjällen, och utmed fjällslutningarna kan man spåra system av fåror.

Av områdets areal är ca 60 % skogsmark där skogen huvudsakligen befinner sig i naturtillstånd. Bara i början av 1900-talet har viss plockhuggning praktiserats. Av träden i området är ca 80 % äldre än 160 år. De västra och mellersta delarna av området uppvisar rikligt med talldominerade, rätt torra moar. I norr och öster och utmed fjällslutningarna finns färskare moar med gamla grandungar där trädbeståndet varierar. Inne på moarna finns små frodiga kärr och utmed bäcksprängen lundar. Lövträdsdominerade skogar förekommer främst i norr och i öster. De gamla lövskogarna kring Totovaara är särskilt värdefulla.

I fråga om myrnaturen hör området till den norrbottniska aapamyrzonen. Ungefär en fjärdedel av dess areal är myrar. Dessa befinner sig i naturtillstånd, även om vissa avverkningar under 1970-talet gjordes på de moskogar som ligger på myrarna och som nu ingår i myrskyddsprogrammet. Området domineras av de karga fattigkärren, de trädbevuxna tallmossarna och myrarna längs bäckfåror. I Neuvo-Pietarinvuomaområdet

finns också frodiga rikkärr. Dessutom förekommer viktiga småvatten jämte avrinningsområden i naturtillstånd. Levijoki och Äkäsjoki, Linkujoki och Lainijoki och deras tillflöden har sin upprinnelse i detta område. Den största sjön, Pyhätunturi mellan Aakenustunturi och Pyhätunturi, erbjuder de vackraste landskapsbilderna i trakten.

Särskilt kärlväxterarterna på myrarna är talrika. Artbeståndet har både sydliga och nordliga drag. Av de krävande orkidéarterna bör särskilt nämnas norna, skogsnycklar och brudsporre. Att de gamla skogarna är representativa framgår av de rikliga bestånden av tickor och insekter. Av tickorna har sammanlagt 107 arter påträffats, av dem 13 hotade. Också 528 olika slags skalbaggar har påträffats i området.

Fågellivet omfattar bland annat hotade eller annars sällsynta arter såsom smålom, blåstjärt, försärla, pilgrimsfalk, fiskgjuse och kungsörn. Av däggdjuren förekommer bland annat björn, lo och utter permanent, och varg och järv hör till de tillfälliga besökarna.

Också Ylläs-Aakenustunturiområdet ingår i statsrådets beslut om Finlands förslag till nätverket Natura 2000 som ett SCI-område (*FII300618 Ylläs-Aakenus*). Här påträffas 9 av de naturtyper som nämns i bilaga I till habitatdirektivet och, av de arter som nämns i dess bilaga II, uttern. Dessutom finns där 12 arter som nämns i bilaga I till fågeldirektivet.

Om Pallas-Yllästunturi nationalpark inrättas, innebär detta att ett i nord-sydlig riktning ca 100 km långt område, västra Lapplands största, landskapsmässigt ståtligaste och i fråga om naturvärdena ytterst variationsrikt område med fjällkedjor skyddas permanent. De fjäll som hör till landets bäst kända natursevärdheter lockar årligen ett stort antal turister. Att nationalparken inrättas och vårdas syftar också till att naturvärden och turismen skall kunna jämkas samman bättre på så sätt att parkens område kan bevaras så nära naturtillståndet som möjligt.

I fråga om sina naturvärden uppfyller den föreslagna nationalparken Pallas-Yllästunturi de allmänna förutsättningarna enligt 10 § 2 mom. i naturvårdslagen (1096/1996) för att ett naturskyddsområde skall kunna inrättas.

De områden som nationalparken avses omfatta är i statens ägo, och parkens areal är

över tusen hektar. Området har betydelse som allmän natursevärdhet och med tanke på det allmänna intresset för naturen. Det uppfyller också de i 11 § i naturvårdslagen angivna särskilda förutsättningarna för inrättande av en nationalpark.

2. Propositionens verkningar

2.1. Ekonomiska verkningar

En utvidgning av nationalparken medför inte något större behov av förvärv av enskilda områden. Men inne i nationalparken kommer alltjämt att finnas områden i privat ägo, som senare avses bli förvärvade till staten och införlivade i nationalparken. Dessa områden har en sammanlagd areal av ca 1100 hektar. De kompletterande markförvärven, som har beräknats medföra kostnader på ca 0,5 miljoner euro, avses bli gjorda inom ramen för det finansieringsprogram som ekonomisk-politiska ministerutskottet godkände år 1966 för genomförandet av skyddsprogrammen.

Sådana planer som behövs för skötseln och användningen av området har utarbetats för vartdera delområdet (Pallas-Ounastunturi nationalpark, Skötsel- och nyttjandeplan 1998-2017; Skogsforskningsinstitutets meddelanden 716, 1998, och Skötsel- och nyttjandeplan för skyddsområdet Ylläs-Aakenustunturi, red. Pasi Tanninen och Keijo Taskinen, Åkäslopola 2002). Eftersom den befintliga servicestrukturen med naturcentrum och rutter redan är täckande, orsakar inte heller anläggandet av den servicestruktur som behövs i en nationalpark några nämnvärda extra kostnader jämfört med nuläget. För att täcka de kostnader som upprätthållandet av servicestrukturen orsakar används anslag som årligen anvisas i statsbudgeten för skötsel av naturskyddsområden. De årliga kostnaderna uppskattas till ca 1,4 miljoner euro. Kostnaderna för fastighetsbildningen och utmärkningen av parkens gränser torde uppgå till ca 0,2 miljoner euro.

Också den kommunala ekonomin påverkas av att denna nationalpark inrättas. Nationalparken upplevs som en faktor som avsevärt kommer att öka turisternas intresse för området. Man väntar sig att antalet besökare och

inkomsterna från turismen ytterligare skall öka under de närmaste åren efter att nationalparken har inrättats. Därigenom stöder den nya nationalparken näringslivet och sysselsättningen i regionen.

2.2. Verkningar i fråga om organisation och personal

Pallas-Ounastunturi nationalpark, som inrättades år 1938, har länge förvaltats av Skogsforskningsinstitutet. Parken har sedermera genom statsrådets förordning av den 13 juni 2001 om ändring av 8 § förordningen om nationalparker och naturparker, som inrättats på staten tillhöriga områden (546/2001) övergått i Forststyrelsens besittning. Likaså är det sydliga delområdet av nationalparken, Ylläs-Aakenustunturiområdet, i Forststyrelsens besittning.

Till det område som Pallas-Ounastunturi nationalpark omfattar hör vissa områden med vilka den nuvarande parken utvidgats och som ingår i Finlands förslag till nätverket Natura 2000, som statsrådet godkänt. Till dem hör det område kring Pallasjärvi som varit i Skogsforskningsinstitutets besittning. Då parken inrättas går också dessa områden över i Forststyrelsens besittning. Skogsforskning är alltjämt möjlig där inom ramen för parkens fridlysningsbestämmelser.

I Forststyrelsens organisation för naturskydd hör de nordliga delarna av nationalparken till övre Lapplands naturvårdsområde och de sydliga delarna till Norrbottens naturtjänsters område. Detta saknar dock betydelse i fråga om uppläggnings- och skötsel och användning.

Den sysselsättande verkan som förvaltningen, planeringen och skötseln av nationalparken har är årligen ca 24 årsverken.

Att nationalparken inrättas har inga nämnvärda verkningar i fråga om organisation och personal.

2.3. Miljö- och andra verkningar

Då nationalparken inrättas kan den mest omfattande enhetliga fjällkedjan i västra Lappland jämte skogar, myrar och vattendrag skyddas permanent. Att området skyddas har avsevärd betydelse med tanke på bevarandet

av naturens mångfald. Att parken inrättas bidrar också till att säkra att målen för skyddet av de områden som ingår i nätverket Natura 2000 kan nås.

3. Beredningen av ärendet

Nationalparkskommittén föreslog i sitt betänkande (kommittébetänkande 1976/88) att Ylläs-Aakenustunturiområdet skulle bli en nationalpark. Detta område ingick dock inte i statsrådets principbeslut av den 24 februari 1978 om utveckling av nätet av nationalparker i Finland.

Vissa myrar i Ylläsområdet ingick i statsrådets principbeslut av den 26 mars 1981 om basprogrammet för det riksomfattande myrskyddet. Motsvarigt ingick vissa små lundar där i statsrådets principbeslut av den 13 april 1989 om det nationella lundskyddsprogrammet. Om nationalparken inrättas enligt förslaget, ingår i den också Varkaankuru lundskyddsområde, som inrättades genom en förordning av den 27 maj 1992 (503/1992). Områdets skydd enligt denna förordning upphävs i och med att området nu införlivas i nationalparken.

Ylläs-Aakenustunturiområdet ingår som en stor helhet i statsrådets principbeslut av den 27 juni 1996 om skydd av gamla skogar. Statsrådet beslöt dessutom den 20 augusti 1998 att Finland skall föreslå för Europeiska gemenskapernas kommission att Ylläs-Aakenusområdet blir en del av det allmän-europeiska nätverket Natura 2000. Den 23 oktober 1998 föreslog Forststyrelsen för miljöministeriet att Ylläs-Aakenusområdet skall skyddas genom att där inrättas en nationalpark. I anslutning till detta har Forststyrelsen också preliminärt berett lagstiftning i ärendet så att beredningen har gått ut på kontakter med både regionala och lokala instanser.

Pallas-Ounastunturiområdet har varit en nationalpark sedan år 1938. Områdets bruksändamål förblir detsamma då det införlivas i Pallas-Yllästunturi nationalpark. Samtidigt införlivas dock i Pallas-Ounastunturiområdet vissa områden som gränsar till den nuvarande parken och som ingår i statsrådets beslut av den 20 augusti 1998 att godkänna Finlands förslag till Europeiska gemenskapens nätverk Natura 2000. Dessutom emotses in-

förlivning i parken av vissa områden som har betydande naturvärden och kompletterar parken, men som inte nu nämns i något skyddsbeslut.

Skyddet av Pallas-Ounastunturi och Ylläs-Aakenustunturi bör förverkligas så att där inrättas ett enhetligt skyddsområde. Eftersom dessa områden har så stor betydelse som allmänna natursevärdheter och är mycket attraktiva för turister bör skyddet uttryckligen genomföras så att där inrättas ett skyddsområde av typen nationalpark.

Utlåtanden har begärts av justitieministeriet, finansministeriet, handels- och industriministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, Forststyrelsen, Skogsforskningsinstitutet, Lapplands miljöcentral, Lapplands förbund, Lapplands TE-central, Lapplands viltvårdsdistrikt, Enontekis kommun, Kittilä kommun, Kolari kommun, Muonio kommun, Sameetinget, renägarnas förening Paliskuntain yhdistys och Finlands Naturskyddsförbund.

Utlåtandena har över lag avspeglat en positiv inställning till att parken inrättas. Många kommuner anför dock i sina utlåtanden att man vid beredningen har förbigått den lokala befolkningens intressen och bestrider att staten har exklusiv äganderätt till nationalparkens områden. De konstaterar ytterligare att parken inte borde inrättas innan den av justitieministeriet finansierade undersökningen av bosättningshistorien och utvecklingen av markägoförhållandena i norra Lappland är för handen. I somliga utlåtanden krävs att de områden kring Pallasjärvi som är i Skogsforskningsinstitutens besittning inte skall införlivas i nationalparken. Ett stort antal utlåtanden tar också upp namnet på den planerade nationalparken. Ett allmänt namnförslag är Pallas nationalpark.

På basis av utlåtandena har motiveringen till propositionen kompletterats särskilt i fråga om hur lokalbefolkningens traditionella rättigheter skall beaktas i bestämmelserna om användningen av parken.

4. Andra faktorer som inverkat på propositionen

Efter att lagen har stiftas är avsikten också att ändra förordningen om nationalparker och naturparker, som inrättats på staten tillhöriga

områden (932/1981) så, att de avsnitt som gäller Pallas-Ounastunturi nationalpark upphävs. Avsikten är likaså att i samband med att lagen stiftas upphäva den punkt i förord-

ningen om lundskyddsområden av den 27 maj 1992 (503/1992) som gäller Varkaankuru lundskyddsområde.

DETALJMOTIVERING

1. Motivering till lagförslaget

1.1. Lag om Pallas - Yllästunturi nationalpark

1 §. *Inrättandet av nationalparken.* Denna paragraf stadgar om inrättandet av Pallas-Yllästunturi nationalpark och om det syfte för vilket parken inrättas.

2 §. *Läge och gränser.* I paragrafen föreskrivs att nationalparken skall inrättas på statsägda marker i Enontekis, Kittilä, Kolari och Muonio kommuner. Gränserna för nationalparken har märkts ut på den karta som fogats till propositionen. På kartan anges inte de små områden i privat ägo som ligger innanför gränserna, och samfällda vatten. Dessa ingår alltså inte i den föreslagna nationalparken.

De områden som hör till nationalparken är till största delen så kallad gammal statsägd mark. Vissa delar åter är sådana lägenheter som staten förvärvat av enskilda uttryckligen för naturskyddsändamål. Enligt systemet med fastighetsregister har staten lagfart på alla de ovan nämnda områdena.

3 §. *Fridlysningsbestämmelser.* Paragrafen hänvisar till naturvårdslagen, vars bestämmelser om nationalparker, såsom fridlysningsbestämmelserna, avses gälla i så gott som oförändrad form i den nya nationalparken. Lagens 13 § innehåller fridlysningsbestämmelserna för nationalparker. Lagens 14 § innehåller allmänna undantag och dess 15 § sådana undantag från fridlysningsbestämmelserna för vilka det krävs tillstånd.

Enligt denna paragraf skall bestämmelserna i de ovan nämnda paragraferna i naturvårdslagen gälla i Pallas-Yllästunturi nationalpark, med undantag av 14 § 1 mom. 5 och 8 punkten. Punkt 5 i 1 mom. gäller mete och pilkfiske. Förbudet mot mete och pilkfiske

behövs av naturvårdsskäl i delområdet Pallas-Ounastunturi så, att förbudet omfattar det sydligaste området där fjällröding förekommer, de områden där Pallasjärviöringen leker samt de vattendrag som har naturliga bäcköringsbestånd. Detta innebär ingen ändring jämfört med nuläget, eftersom fridlysningsbestämmelserna för den nuvarande nationalparken förbjuder fiske i dessa vatten.

I övrigt är det meningen att fiske och fiskevård skall vara tillåten i större omfattning inom den kommande nationalparken. Avsikten är att med stöd av 16 § i naturvårdslagen ge en förordning av statsrådet som gäller detta, så som förklaras under punkt 2.

4 §. *Närmare bestämmelser.* Enligt denna paragraf kan närmare bestämmelser om lagens verkställighet utfärdas genom en förordning av statsrådet.

1.2. Lag om ändring av lagen om inrättande av vissa naturskyddsområden å staten tillhörig mark

Samtidigt med att Pallas - Yllästunturi nationalpark inrättas föreslås ändring av lagen om inrättande av vissa naturskyddsområden å staten tillhörig mark. Bland annat Pallas - Ounastunturi nationalpark, vars områden i helhet kommer att ingå i Pallas - Yllästunturi nationalpark, har inrättats med stöd av denna lag. Det föreslås att samtliga omnämmanden som gäller Pallas - Ounastunturi nationalpark skall strykas.

2. Närmare bestämmelser och föreskrifter

Enligt 16 § i naturvårdslagen kan genom förordning stadgas om undantag från fridlysningsbestämmelserna i vissa områden. Avsikten är att i anslutning till att Pallas-

Yllästunturi nationalpark inrättas utfärda en förordning av statsrådet, enligt vilken särskilt samernas och den övriga befolkningens traditionella rättigheter säkerställs. De områden av nationalparken som ligger i Enontekis kommun, huvudsakligen områden som hör till den nuvarande Pallas - Ounastunturi nationalpark, ligger i samernas hembygdsområde enligt 4 § i sametingslagen (974/1995).

Traditionella rättigheter gäller renskötelse samt fiske och jakt i nationalparken.

Renskötsel i enlighet med lagen om renskötsel är tillåten i nationalparken direkt på basis av 14 § 1 mom. 6 punkten i naturvårdslagen. Därigenom kommer förordningens bestämmelser som tryggar lokalbefolkningens traditionella rättigheter att gälla fiske och jakt.

I fråga om *fiske* syftar bestämmelserna i förordningen till att mete och pilkfiske skall vara tillåtet i hela parkområdet, med undantag av de områden som nämns i motiveringen till 3 §. Dessutom avses också annat fiske samt vård av fiskbeståndet med tillstånd av Forststyrelsen bli tillåtet i Pallasjärvi, Keimiöjärvi och Pyhäjärvi vid Aakenustunturi. Vidare avses fiske bli tillåtet också i andra delar av parken på så sätt att tillstånden beviljas med särskilt beaktande av behoven hos dem som idkar naturnäringar. Dessutom skall alla fiskerätter på särskilda grunder som gäller vattnen i parken kvarstå som sådana med

stöd av bestämmelserna i naturvårdslagens 77 §.

Jakt avses genom en bestämmelse i förordningen bli tillåten för lokalbefolkningen inom parkens område, med undantag av omgivningen till turismcentren och av kalvfjällen. Förbudsområdena täcker en relativt stor areal i relation till parken som helhet. Men i praktiken kvarstår alla de med tanke på jakt viktiga områdena, såsom de som har betydelse vid jakt på älg och ripa, i förutvarande användning. En sådan reglering motsvarar den rekommendation om jakt i Pallas-Ounastunturi nationalpark som år 1997 undertecknades mellan Skogsforskningsinstitutet och Lapplands viltvårdsdistrikt å ena sidan och de lokala viltvårdsföreningarna å den andra. Motsvarande princip avses nu gälla hela den nya nationalparkens område. En karta som närmare visar var jakt får och inte får utövas skall utgöra bilaga till förordningen.

3. Ikraftträdelse

Lagarna föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter att de har antagits och blivit stadfästa

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag**om Pallas-Yllästunturi nationalpark**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Inrättandet av nationalparken

I syfte att skydda den mest representativa fjällkedjan i västra Lappland samt därtill hörande skogs- och myrmarker som bevarats i naturtillstånd och har ödemarkskaraktär samt de arter som förekommer där, samt med tanke på utfärder, forskning och undervisningsändamål inrättas Pallas-Yllästunturi nationalpark i enlighet med naturvårdslagen (1096/1996).

2 §

Läge och gränser

Pallas-Yllästunturi nationalpark omfattar ca 102 000 hektar statsägda områden i Enontekis, Kittilä, Muonio och Kolari kommuner. Gränserna för nationalparken har märkts ut med rött på den karta som bifogas denna lag.

3 §

Fridlysningsbestämmelser

På Pallas-Yllästunturi nationalpark tillämpas vad som föreskrivs om fridlysning i 13 - 15 § i naturvårdslagen, med undantag av 14 § 1 mom. 5 och 8 punkten.

4 §

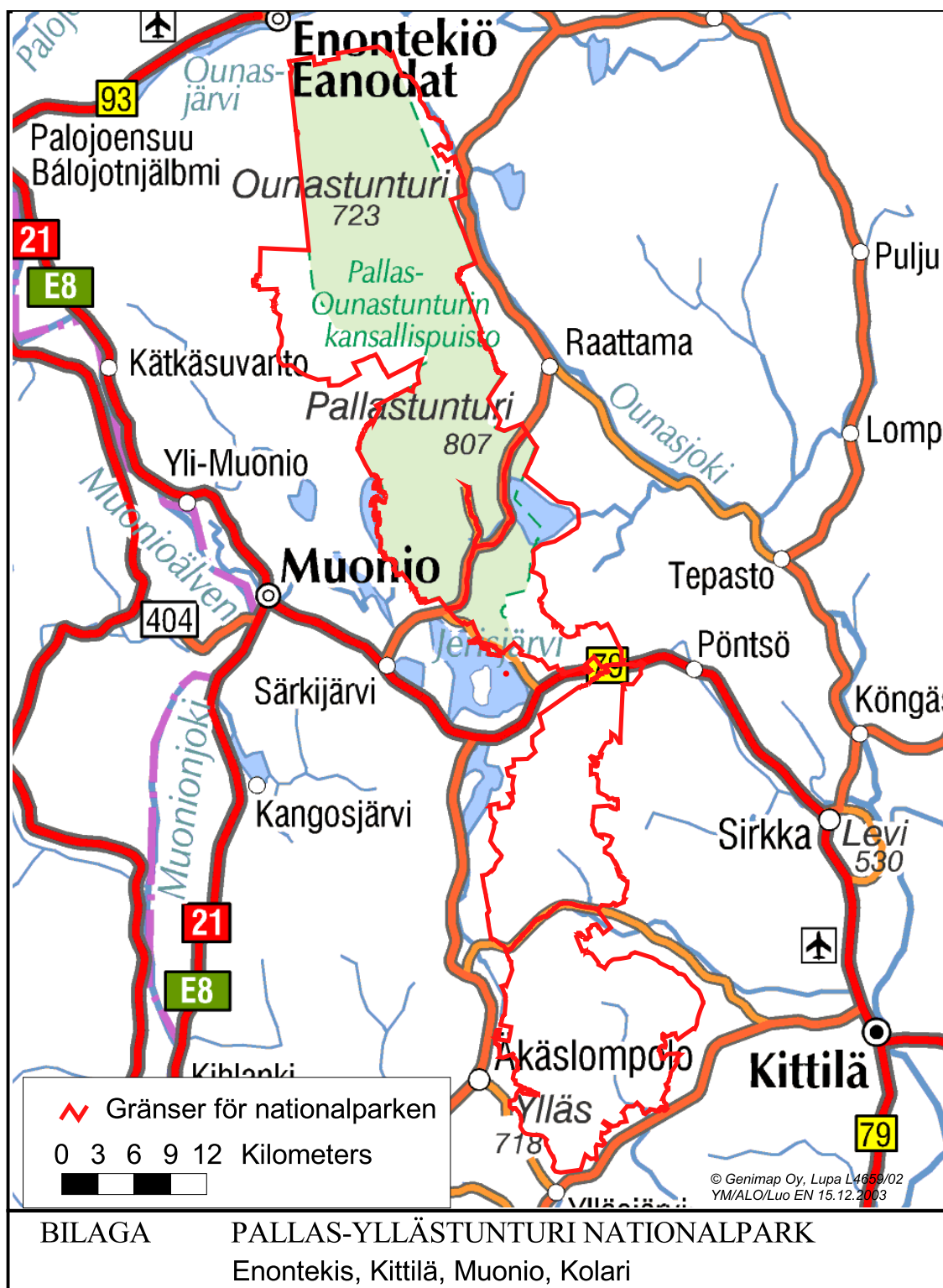
Närmare bestämmelser

Närmare bestämmelser om verkställigheten av denna lag utfärdas vid behov genom förordning av statsrådet.

5 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den .
Genom denna lag upphävs 2 § 1 mom. 40 punkten i förordningen av den 27 maj 1992 om lundskyddsområden (503/1992).

BILAGA

PALLAS-YLLÄSTUNTURI NATIONALPARK

Enontekis, Kittilä, Muonio, Kolari

2.**Lag****om ändring av lagen om inrättande av vissa naturskyddsområden å staten tillhörig mark**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen den 18 februari 1938 om inrättande av vissa naturskyddsområden å staten tillhörig mark (83/1938) 8 § och
ändras 1 § 1 mom., sådant det lyder i lag 368/1957, som följer:

1 §

För åstadkommande av sådant naturskydd, varom stadgas i lagen den 23 februari 1923 om naturskydd (71/1923), sådan den ändrats genom lagarna den 15 november 1927 och den 6 juni 1941 (310/1927 och 339/1941), avskiljas följande staten tillhöriga områden till naturskyddsområden:

A. Till allmänna naturskyddsområden eller naturparker:

1) Pisavaara område i Tervola och Rovaniemi kommuner till Pisavaara naturpark; och

2) Mallatunturi område i Enontekiö kommun till Malla naturpark.

B. Till särskilda naturskyddsområden eller nationalparker:

1) Pyhätunturi område i Kemijärvi och Pelkosenniemi kommuner till Pyhätunturi nationalpark.

Denna lag träder i kraft den

Helsingfors den 19 december 2003

Republikens President

TARJA HALONEN

Miljöminister *Jan-Erik Enestam*

